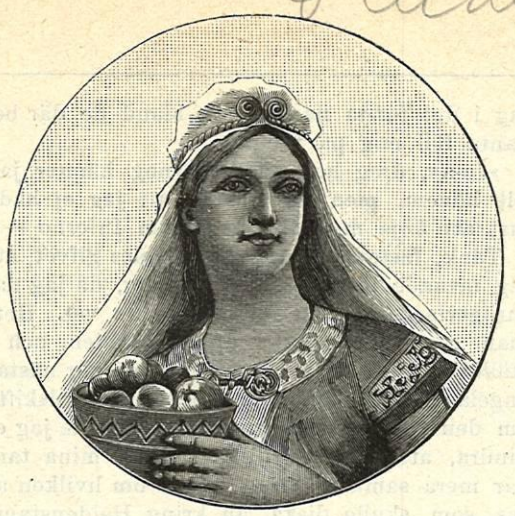

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 64 (639). LÖRDAGEN DEN 12 AUGUSTI 1899. 12:TE ÅRG

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:	UTGIFNINGSDAGAR:	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE:	BYRÅ OCH EXPEDITION:	KOMMISSIONÄRER
IDUN ..... KR. 5:— IDUNS MODETIDN. MED PLANSCHER OCH HANDARB. ... » 5:— IDUNS MODETID, UTAN PL. » 3:—	HVARJE ONSDAG OCH LÖRDAG. LÖSNUMEMRPRIS: 8 ÖRE.	FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	KLARA S. KYRKOGATA 16, 1 TR. ÖPPNA KL. 10—5. ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.	ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALLDELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM, IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.

EUGENIE CLAËSON.

G. Florman foto.

DEN GREN af musikalisk konst, för hvilken fröken Eugenie Claëson står såsom en fullödig representant, är, såsom konst betraktad, här i Sverige af jämförelsevis ungt datum. Den tid ligger ej många decennier tillbaka, då den viktiga del af musik-exekverande, som är pianoackompagnementet, var skäligen vanvårdad och af publiken ringaktad. Att den svåra och maktpåliggande uppgift, som är ackompagnatörens, nu tages med djupt allvar, af kritiken betraktas och bedömes ur rent konstnärlig synpunkt och af publiken förstås och respekteras, till detta vunna mål har fröken Claësons framstående talang, hennes sanna förstående af musiken och varma intresse för saken i väsentlig mån bidragit. Fröken Claëson har också en mer än vanligt rik arbetstid bakom sig.

Eugenie Claëson föddes i Stockholm d. 28 juli 1841. Vid 8 års ålder fader- och moderlös, omhändertogs hon af sin moster och sin kusin, nu professor Julius Günther. Då, kanske mer än nu, ingick i en flickas uppfostran pianostudiet som en gifven del, och i A. F. Lindblads pianoskola, vårt då mest ansedda privatläroverk i denna riktning, fick Eugenie Claësons musikaliska utbildning sin egentliga grund, och att den grunden var god, visar hennes vidare utveckling. Fröken Claëson har berättat, hur det i familjerådet beslöts, att hon skulle blifva guvernant, en uppgift, till hvilken hon själf kände sig mindre lifligt kallad, och ett försök, som under vintern 1859—60 gjordes hos en synnerligen älskvärd familj på landet, visade tydligt, att hennes egen uppfattning var den rätta. Ej lång tid därefter ådagalade några med framgång aflagda ackompagnementsprof, att hon inom detta område antagligen skulle finna ett mera lämpligt verksamhetsfält än såsom guvernant, och nu fortsattes musikstudierna med lif och lust för bl. a. Ludvig Norman. Snart var första milstolpen på vägen hunnen, då den unga adepten fick öfvertaga ackompagnementet vid flertalet af prof. Günthers såväl privata som konservatorielektioner. Våren 1867 aflade fröken Claëson organistexamen vid konservatoriet, och alltjämt fortsattes pianostudierna oförtrutet, nu under prof. v. Booms ledning. Det dröjde ej länge, innan fröken Claësons ständigt växande talang trädde fram för offentligheten, och väl en gång där, förstod snart Stockholms musiklif att taga den i anspråk. Vid de vokala musiksoaréer, som från 1872 till 1878 gåfvos af »Nya Harmoniska Sällskapet», tjänstgjorde fröken Claëson som ackompagnatör och erhöll af kritiken de amplaste loford för sitt charmanta utförande af pianostämman.

År 1875 vald till ledamot af kongl. musikaliska akademien, anställdes hon 1878 som konservatoriets ackompagnatör, och då 1882 en särskild ackompagnementsklass blifvit inrättad, utnämndes fröken Claëson till lärare i ämnet och till biträdande lärare i pianospelning.

Bland privata förtroendeuppdrag, med hvilka fröken Claëson hedrats, stå i främsta rummet ackompagnementsbestyret vid flere af vår konungs musiksoaréer samt ledningen af h. k. h. kronprinsessans pianostudier under de första åren af hennes vistelse i Sverige, och hon räknar dessa uppdrag till sina käraste och angenämaste minnen.

Det är ett snart 40-årigt arbete i konservatoriets tjänst, som fröken Claëson kan se tillbaka på, och att hon år från år tagit detta tröttsamma arbete med samma glada allvar och aldrig sviktande intresse, därom vittna kanske bäst den kärlek och beundran, hvarmed hon omfattats af generationer ungdom, som hafva haft den oskattbara förmånen att gå i hennes skola eller hafva hennes trygga stöd vid sina sånglektioner. För ej många år sedan stod den, som skrifver detta, redo att, darrande af ängslan, inför musikkonservatoriets stränga herrar aflägga sitt första sångprof, och hon minnes ännu med tacksamhet den vänliga tryckningen af en varm stadig hand och det uppmuntrande glada leende, som på ett förunderligt sätt stärkte modet i ett stackars uppskrämdt flickhjärta. När sedan det mjuka, men kraftiga anslaget ljöd från flygeln, öfverlämnade man sig med trygghet åt en ledning, som alltid säkert behärskar den vacklande och ovane, utan att någonsin kännas tyngande. Och med detta lifvande och bärande intresse, som väcker allt det bästa af ambition hos eleven till lif, följer sedan fröken Claëson dem, hvilkas musikaliska utveckling helt eller delvis hvilar på henne, och blir för dem äfven utom arbetet en vän i ordets bästa bemärkelse.

Fröken Claëson är kanhända ingen pianovirtuos, åtminstone anser hon själf sig ej som sådan, men hon behärskar med öfverlägsen säkerhet sitt instrument och, hvad långt mera är, hon ser i hvarje det enklaste ackompagnement uttrycket för en tanke, som hon med snabb förståelse gör till sin egen.

Och så följer hennes smidiga natur kompositionens skiftande dagrar, ger färg och form åt dess innebörd och vinner med enkla medel sanna och träffande uttryck för hvad hon känner. Och att med eller trots en sådan självständig uppfattning kunna underordna sitt eget jag, att vara fast, men ej oböjlig, att vara böjlig, men ej svag, det är pianoackompagnementets svåra konst, och den konsten är i högsta måtto fröken Eugenie Claësons.

G. F.

VAKTPARADEN.

FRÅN STELA promenaden
min tanke ofta far
till käcka vaktparaden
i svunna ungdomsdar,
då fegt ej blygsel höljde
enfaldighet i håg,
men eldad, varm jag följde
musikens glada tåg.

Den tiden gafs ej hinder
och intet lömskt försåt.
Med glöd på unga kinder
jag sprängde trygg framåt.
I led bakom musiken
så djärft mitt hjärta slog,
och in i drömmens riken
som segerdrott jag drog.

Med vapen obefläckadt
och rustning blank och hel
och mod ej ännu gäckadt
och gång vid ljufligt spel,
den var en bild af våren,
min kära vaktparad,
en bild af unga åren,
då lifvets gång är glad . . .

Den muntra färden smittar,
likt västan på sitt lopp,
och mön ur fönstret tittar
som blom ur vårens knopp;
likt bäck, som hurtigt forsar,
den snart gör takten ung
hos enslingen, som korsar
dess väg i vandring tung.

Och ännu vaktparaden
får lätt med sinnet makt.
På själfva promenaden
den tvingar mig till takt.
De tennsoldaters flockar
gå hän med barnaår,
men vaktparaden lockar
än under gråa hår . . .

Så drag då öfver torgen
med dina toners lek!
Du lättar arbetskorgen
och gör den barske vek.
När hatets giftpil flyger
och afund reder tvång,
jag in i ledet smyger
och glömmer världens gång.

HARALD JACOBSON.

DEN NYA HJÄLPREDAN. AF EVA WIGSTRÖM (AVE).

KÄRASTE FASTER!

Nu äro de sex veckorna förlidna, som du utsatte till pröfvotid, innan du från mig ville höra »ens ett halft ord om det vågade experimentet» att blott ha en så kallad bildad flicka till min hjälpreda vid mina olika husbestyr. Jag förmår nu ej längre stå emot min lust att utförligt meddela dig min nu vunna erfarenhet och åsikter i det omtvistade ämnet.

Du vet ju, att min uppfostran varit sådan, att jag före mitt giftermål litet eller intet kommit i personlig beröring med tjänstfolk. Mamma förde ett stramt regemente öfver sina pigor; vi barn tillhöllos att bemöta dem höfligt, men några andra samtal än sådana, som rörde deras sysslor, tillät mamma ej, och själf talade hon aldrig med någon tjänarinna om annat än sådant, som hörde till deras åliggande. Våra tjänstflickor blefvo dock vanligen tämligen »gamla i gården», som du vet; jag tyckte dock ibland, att det måste vara svårt för mamma att omkring sig ha människor, hvilkas lefnads- och tänkesätt voro henne främmande och som blott tjänstgjorde som lefvande maskiner, men det tycktes dock ej bekomma *henne* illa, och hon talade aldrig om sitt eller andras tjänstfolk; därtill var hon för nobelt anlagd. Hade hon bara lefvat, när jag gifte mig, skulle hon kanske kunnat lära mig sin stora konst att regera öfver pigfröknar.

Kära faster! Du vet, hur jag pinats dessa tre år med tjänstpigor, som aldrig gjorde mera än hälften af de sysslor, hvilka deras hederskänsla — om de ägt någon sådan — borde ensamt manat dem att uträtta. Alla slags scener äro min fasa, men det var omöjligt att undgå dylika med dessa Amandor, Natalior och Sonjor. Min hälsa led af dessa slitningar, och när jag så genom väns vänner erhöll anvisning på en med mig jämnårig flicka (af god familj), som, enligt hvad som uppgafs, »ville bryta banan för sina obemedlade jämlikar», satte jag mig i förbindelse med henne, trots dina varningar, faster lilla.

Min hjälpredas dopnamn, Anna, verkade, redan det, lugnande på mina öfverretade nerver, och hennes familjenamn med sitt lilla v., du vet, framför, var mig en viss borgen för, att hon dock ej af ren experimentslusta, utan också af helt andra skäl, antog en tjänande ställning.

Jag kunde ej möta henne vid bangården, hvilket jag eljes hade ämnat, ty just som jag stod färdig att gå, kom jag att kasta en blick ut i vår lilla trädgård och fick se barnflickan, Eulalia heter hon, rycka upp lille Sten från grushögen och hålla honom i ena armen hängande, som om det tunga barnet varit en slaktad gås, som hon höll i ena vingen, medan hon genom staketspjälorna pratade med kapten Stjernes springpojke. — Jag ut, räddade mitt barn, och Eulalia kände sig så förnärmad öfver att bli störd i sin flirt, att hon tog afsked ur tjänsten med detsamma. Natalia hade förut på eftermiddagen skakat stoftet ur sina gula skor; hon »hade fått nog nu», sade hon, när hon fick se, att »den *nya* skulle ha inväntsjonssoffa i jungfrukammaren».

Där stod jag nu och kunde inte annat! Lyckligtvis sansade jag mig så pass mycket, att jag försökte mig på att, med tillhjälp af Stjernes springpojke, få både min gosse och hans vagn i oskadadt skick uppför trappan.

Tåget hade också lyckligtvis blifvit hela tre kvart försenadt, så jag fick tid att lugna både mig själf och min skrikande ängel. Aftonmåltiden hade Natalia gjort någorlunda i ordning, så jag tilltrodde mig att kunna själf reda mig med dukningen samt koka vatten till téet. Vi ha fått gas i köket; det var ett af Natalias villkor, för att hon skulle låta mig ha husfred. Jag fick stark hjärtklappning, när jag hörde Hermans röst och steg i trappan; det hela lät dock helt muntert, och han hade sannerligen ej sett mycket glad ut, då han gick från mig. »Jag kan lika gärna springa som krypa i'et!» sade jag till mig själf och gick ut för att själf öppna tamburdörren för honom och vår okända — gäst. Presentationen skedde både hastigt och lustigt. Herman hade godheten att föreställa sin hustru för fröken von Adler, men jag tror ej, att *hon* lade märke till detta hans anstötliga fel mot formen, ty hon sade något behagligt om sitt hopp att kunna bli mig till hjälp och så vidare. Men jag kunde ej komma ifrån min föreställning, att vi fått en verklig dam *till gäst* i vårt hus, och det ryste i mig, när jag förde henne in i pigkammaren, som ännu doftade efter Natalias opoponaxtvål. Fröken von Adler yttrade dock, att rummet nog kunde bli trefligt, och så slog hon upp båda fönsterna; hon luftade ut efter Natalia, så gardinerna stodo likt spända segel.

Vi satte oss genast till bords, och som jag visste, att vi hade gemensamma bekanta, grep jag tag i detta samtalsämne. »Fröken von Adler känner ju Strindberg? Han är en gammal vän till min man,» började jag, huggande tag i det första namn, som bland de där bekanta föll mig på tungan.

»Ja-a», drog hon på det, »nog känner jag till honom, men jag tillstår, att jag ej hade lust att följa med honom genom Inferno —»

Tänk, faster, *hon* tog för alldeles gifvet, att jag menade författaren Strindberg, då jag naturligtvis talade om fabrikören, du vet. Herman grep dock tag i uppslagstråden, och i stället för ett stilla bordsamtal om vår nästas angelägenheter fingo vi tre oss ett ordskifte om den nyare litteraturen; dock kunde jag ej hindra, att jag, för tillfället, hade mina tankar mera samlade kring frågan om hvilken af oss, som skulle diska, än kring Heidenstams »Karolinerna».

Fröken von Adler löste dock snart denna fråga genom att, efter den obligata bugningen efter maten, duka af bordet. När hon då med den fullsatta brickan närmade sig köksdörren, sprang Herman fram för att öppna för henne; jag gjorde en åtbörd för att hejda honom, men han såg det troligtvis ej. — Hon är inte det minsta vacker, och fastän hon är behaglig och treflig — i mitt tycke — slår hon nog ej vidare an på skapelsens herrar. — Herman hjälpte mig att vika samman duken, men ingen af oss nämnde fröken von Adler. Min man blef alltid ur humör, när jag förr började tala om tjänsteandarne, och nu lekte han dessutom med vår lille gosse. Jag tog mod till mig och trädde ut i köket. Diskningen gick flinkt, men i förlägenheten tog jag en handduk och började torka tékopparne, och då jag ej visste något att säga, frågade hon mig, hvad vi skulle ha till middag nästa dag, och om jag ensam brukade göra upp matordningen för dag eller vecka, eller om jag önskade, att vi två skulle göra det gemensamt.

Hvilken börda togs ej i den stunden från min själ! Jag skulle nu ej längre behöfva vakna om morgonen med tanken på: Hvad skola vi ta till middag? Skall Natalia bli nöjd med mitt blygsamma förslag? Samtalet blef nu lifligare, och då hon bad mig om att ej spilla tid och krafter på att kalla henne fröken von Adler, utan antingen säga Anna eller du, lade vi vid köksbordet bort titlarne. Sedan undrade jag dock, om jag ej därigenom tillsatt något af min värdighet. Men det var nog bara en själfgranskningsvana, som jag fått genom den ständiga bondånger, som alltid följt efter mina pratstunder med mina Sonjor, Natalior och Eulalior.

»Önskar fru Helga min hjälp till att bädda herrskapets sängar?» afbröt Anna mina tysta funderingar. »Eller skall jag bara göra i ordning kommoderna?»

»Å-å-tack! Jag — jag bäddar själf!» stammade jag dödligt förlägen vid föreställningen, att en *dam* skulle skaka upp Hermans hufvudkuddar. Själf hade jag aldrig bäddat någon säng, men hellre ville jag nu försöka göra det, än att Anna von Adler skulle uträtta äfven denna aftonsyssla. Jag kunde rakt icke komma ifrån den föreställningen, att hon var vår gäst — fastän hon skulle uppbära lika stor lön som Natalia haft — dessutom skulle nog Herman ha generat sig.

Jag sökte undkomma vidare detaljfrågor genom att gå in och hjälpa honom med att leka med gossen, och efter en stund hörde vi fröken von Adler inträda i vår sängkammare. Vår lek upphörde ögonblickligen. Herman for bort till pianot och gaf sig till att spela »Napoleons marsch öfver alperna», så instrumentet skälfde i hvarje lem vid dånet, men mina hörselnerver voro dock nu så spända, att jag tydligen förnam vattenkannornas klirrande med handfaten. Amanda, Natalia och Sonja brukade visserligen slamra alldeles för-

skräckligt mot porslinet, men det hade aldrig angripit mina nerver hälften så starkt som dessa varsamma, dämpade ljud. Det skulle ha varit rent olidligt, om jag ej kommit på den räddande tanken, att adliga — ja, *högadliga* fröknar numera gåfvo sig in vid sjukvården och i egenskap af »systrar» fingo uträtta ännu gröfre sysslor. Jag beslöt därför att framdeles föreställa mig henne som en »syster» Anna.

Men Herman, han mumlade något — jag tror det var en lång svordom — just som han slutat trumma Napoleon öfver de fasliga alperna, och när *syster* Anna lämnat vår sängkammare, tog jag barnet med mig dit in, reglade dörren och grep mig an med bäddningen. Nog fick jag sanna ordspråket: »Alla barn i början!» Men till slut sågo dock våra sängar rätt ordentliga ut. Syster Anna hade varit så omtänksam att göra lilla Stens bädd i ordning för natten, så han hade somnat däri långt, långt innan jag fått bukt med täcken och öfverlakan på hans pappas och mammas engelska järnsängar.

Under tiden hade syster Anna tändt lampan i förmaket, och när jag återvände dit, voro hon och Herman inbegripna i ett lifligt samtal om Finland, och hans förra misstämning var bortblåst. Jag kände mig nu äfven helt lycklig, men efter få ögonblick reste sig Herman upp och började, enligt sin vana, gå fram och åter, medan han talade, och af hans knarrande fotsteg upplystes jag om, att han åter tagit till att gå med sina *svarta* pjäxor, de som hvarje morgon måste blankas. Hvad rörde mig nu hela finska frågan mot denna så närliggande: Hvem — hvem skall borsta Hermans skodon, då hjälpgumman aldrig kommer före klockan nio?

Syster Anna lade nog genast märke till min tankspridda konversation, ty hon sade något om att gå och packa upp sina kläder, bugade sig till god natt för min man och räckte mig sina båda händer på ett riktigt rart, systerligt sätt.

Vi voro nu ensamma, och Herman skyndade sig att berätta, hvad han skulle betala för den ved, han beställt till vinterförråd. Till gengäld förtrodde jag honom min åsikt, att en bra vaxduksmatta, lagd öfver hela det lilla köksgolfvet, skulle vara ytterst behaglig för *mig*, och då vi ju hade en dylik matta i vårt matrum, blefvo vi befriade från — skurlukt. Herman lofvade att redan nästa förmiddag ställa om, att mattan kom hem. Ingen af oss nämnde vår nya hjälpreda, men vi gingo snart till hvila, jag med stor oro för min mans pjäxor. När han släckt lampan, tog han ett tag i örngåttet och sade: »Natalia har mest förstört mina pjäxor med något otyg till blanksvärta; hädanefter vill jag själf hålla allt mitt skodon i ordning. God natt, Helga!»

Jag låg länge vaken, pinad af tanken på, huru vida min man skulle kunna komma att trifvas med vår nya hjälpreda. Underligt nog hade jag aldrig förr kommit att tänka på, att den bildade flicka, som jag önskat *mig* till dagligt sällskap, äfven — åtminstone några stunder om dagen — blefve sällskap åt *min man*. Jag mindes nu äfven, att ingen af de fruar, som jag hört afhandla ifrågavarande sak, därvid nämt ett enda ord om husfaderns åsikter, fastän de betonade, att hjälpredan måste behandlas *som en medlem af familjen*. Efter så där en timmes förlopp började Herman ett formligt slagsmål med sina kuddar, lakan och täcke. »Tu... katten vet, hur här är bäddadt!» mumlade han, och då jag tillstod, att bäddningen var mitt verk, lugnade han sig, sedan han genombultat sitt örngått.

»Hör, Helga du, jag tillåter ej vidare, att någon fördärfvar knappar och knapphål i mina gångkläder! Natalia måtte ha behandlat klädesborsten som något slags hästskrapa; hädanefter borstar jag själf åt mig.» När han detta hade sagt, insomnade han med öfverlakanet tvärs öfver täcket. Men jag låg ännu en stund och funderade öfver, om ändå ej *allt*, som rörde kvinnofrågan, äfven anginge männen, och om det ej vore bäst att äfven ta dem till råds vid de reformer, vi önskade genomföra — åtminstone inom familjen.

Hädanefter städade jag vår sängkammare och hjälpte syster Anna en smula med hushållsbestyren, och hon hjälpte mig med att sköta både Sten och hans vagn, så att vi hade det mycket trefligt, ända tills Herman kom hem till vår sena middag och sedan stannade kvar hos oss. Ty, ser du, faster, äkta män äro ej på långt när så smidiga och taktfulla som vi fruar. Herman hade råkat höra syster Annas vackra sångröst — altstämma, som han älskar — och så glömde han ofta, att hon — att hon uppbar Natalias lön för *sitt arbete* och ej för att hon skulle sjunga för ho... jag menar för oss båda. Men till all lycka besitter hon både bildning och den finaste takt, så hon sjunger aldrig i otid och endast, när *jag först* bedt henne därom. Det är säkert, att flickor, som ingenting se ut för världen, ha i stället ofta det mest behagliga väsen — i *kvinnors* ögon åtminstone.

Hittills hade vi sluppit besök och bjudningar, men så snart våra vänner åter flyttat in till staden, fick jag ett nytt bekymmer. Skulle de ha vett att äfven bjuda *henne* till middagar o. s. v. på samma gång som oss? Och om hon bjöds och ville med, hvar skulle jag då anbringa lille Sten, som jag och hon ej ens tänkt på att ånyo öfverlämna åt någon ny Eulalia?

Stjernes blefvo först färdiga med inflyttgen från sommarvillan och bjödo så både oss och fröken von Adler till middag — lyckligtvis medelst kort, men jag stod dock i spänd väntan på, hvad hon skulle svara. »Herrskapet Stjerne ursäktar nog min frånvaro,» sade hon småleende, »jag stannar naturligtvis hemma hos min rare kavaljer.» Och så lyfte hon den jublande pojken högt upp i luften. »Det skall bli mig ett nöje att här i hemmet få göra edra vänners bekantskap och kanske kunna bidraga något till *edra gästers* nöje, men det har aldrig roat mig att bevista så kallade bjudningar,» tillade hon.

I förra veckan hade vi supé för våra umgängesvänner — fru Gran kokade och hennes man serverade — och aldrig har jag känt mig så trygg till sinnes vid någon af våra bjudningar som nu, då Anna hade hela ledningen och ändå mycket bidrog till att underhålla våra gäster, hvilka också voro rent förtjusta i min hjälpreda.

Finge jag bara behålla henne i hela min tid! Men, kan du tänka dig, faster! I går blef hon offentligt förlofvad. Det vill säga, hennes tillkommande, som är ingeniör vid en fabrik långt uppe i Norrland, skickade henne per post förlofningsringen; Anna hade ej velat bära en sådan, förr än någon rimlig utsikt till giftermål öppnades för dem. Nu fick jag också veta, att hon antagit platsen hos oss för att, ostörd af sina många bekantas prat och anmärkningar, fullständigt vänja sig vid alla de göromål, som hittills öfverlämnats åt en bestämd klass af unga kvinnor, men hvilka hon, på grundade skäl, ansåg vara för många familjer fördelaktigast att de utfördes af bildade kvinnor.

Jag vet ej, hvad jag skulle taga mig till med en Sonja eller Natalia nu, sedan jag själf blifvit van vid regelbundet dagligt arbete i vårt fridfulla hem. Anna har dock lofvat, att hennes syster skall komma och aflösa henne, och Herman finner sig nu helt belåten med att ha en bildad och talangfull ung dam till hjälpreda och dagligt sällskap.

Men långt ifrån att på något sätt vilja berömma mig själf, säger jag dock, att utan att äga mycket god takt, fördomsfrihet och en upplysning, som skattar allt nödvändigt arbete så högt, att hon själf villigt deltager i alla husliga sysslor, skall en fru aldrig inlåta sig på detta experiment. Dessutom måste äfven mannen vara — vara en karaktär och fin som min Herman. Ja, och så måste naturligtvis hjälpredan besitta en hög bildning och en själsadel, som adlar alla hennes sysslor, och som ställer henne själf så högt öfver en fördomsfull värld, att den — ser upp till henne. Uppfyllas bara dessa villkor, då vill jag lifligt tillråda hvarje fru att utbyta sina Natalior mot en syster Anna.

FRÅN VÄRMLANDS FINNSKOGAR.

SEDAN ETT ÅR TILLBAKA ha genom fil. kandidat N. Keyland flitiga forskningar för Nordiska museets räkning och på dess bekostnad blifvit gjorda i de bygder eller fast hellre obygder, som nämnas finnskogarne i Värmland, och under dessa färder har en ansenlig mängd finska husgeråd och redskap tillhopabragts. En eller annan finsk rökstuga, som åtminstone i allt väsentligt bibehållit de drag, hvilka utmärka en äkta gammaldags dylik, sådana finnarne vid sin invandring hit under Karl IX:s regering uppförde dem, har kandidat Keyland ock lyckats uppspana, ehuru dessa boningar, hvilka, som bekant, framför allt utmärka sig därigenom, att den ugnslika eldstaden saknar skorsten eller rökfång, nu i mellersta Sveriges finnbygder äro, i likhet med andra finska nationaldrag, i det närmaste försvunna eller stadda i mycket hastigt försvinnande.

Det är nu afsikten att rikta vårt nationella friluftsmuseum på Skansen genom inköp och uppförande där af en dylik finsk rökstuga eller pörte.

Idun är i detta nummer i tillfälle att meddela några bilder från dessa af kand. Keyland genomforskade trakter, och han har själf beledsagat dem med följande text:

*

PÄGERS STUGA OCH DESS INVÅNARE.

I Lekvattnets församling i Värmland, vid stranden af Rottna älf, ligger den så kallade Pägers stuga. Det är ett gammalt pörte i finnskogsstil, med sotad ås och rökledare på taket. Därinne är allt svart och nedrökadt. Golfvet består af stamhalfvor, s. k. »kloftor», knappt hjälpligt slätade med yxa. Mellantak saknas, utom för en del högst uppe vid »kroppåsen». I öfrigt täcker näfvertaket direkt rummet därinne. Pörteugnen, hvilken består af en stor stenrös, liknar ungefär bakugnen i en svensk bondstuga. Den utsänder under eldning massor af rök, hvilken i första hand uppfångas af hela rummet för att sedan försvinna genom den i taket befintliga rökluckan. Utefter väggarna löpa bänkar af klufna stockar. På två af väggarna finnas små fönster, hvilka insläppa en sparsam dager. För vinnande af närmare kännedom om inredningen af ett sådant hus och dess rätt intressanta »möblemang» ombedas Iduns läsare att vid tillfälle bese den exposition af föremål från Värmlands finnskogar, som inom kort kommer att öppnas å Skansen.

Här i denna stuga bo de gamla, gubben Päger själf, och hans hustru Britta, gemenligen kallad Käcklätta, ett originelt par i den gamla goda stilen. De äro afkomlingar i sjette led af från Savolaks invandrade finnar och bibehålla troget sina förfäders enkla seder och lefnadssätt. De äta ännu med god smak sin bänkvälling och hilo ur träfat, sin resk, sin mutti, sin päppo och sin mammia och alla dessa underliga rätter, hvarom troligen de flesta af Iduns

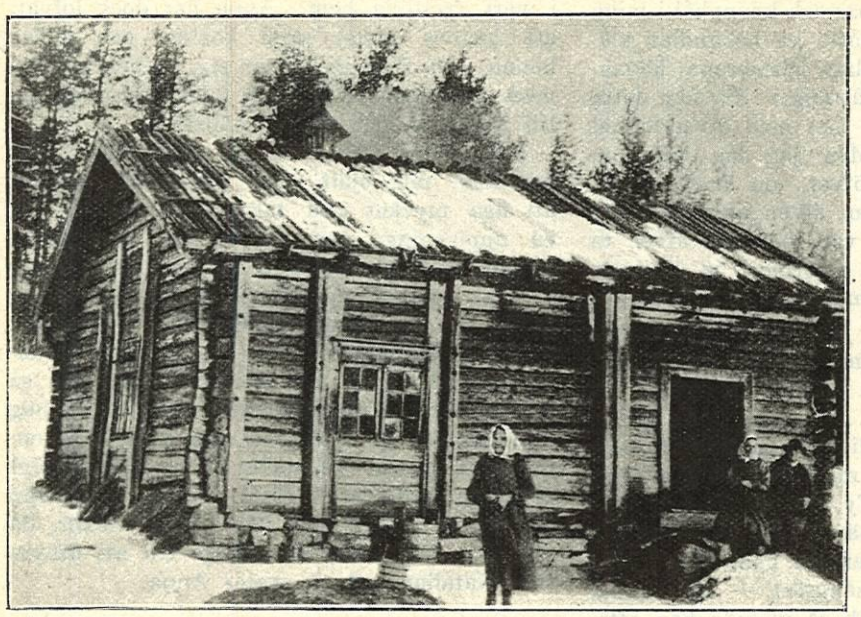

A. Aurelius foto.

FINSKT PÖRTE ELLER S. K. RÖKSTUGA. »PÄGERS STUGA».

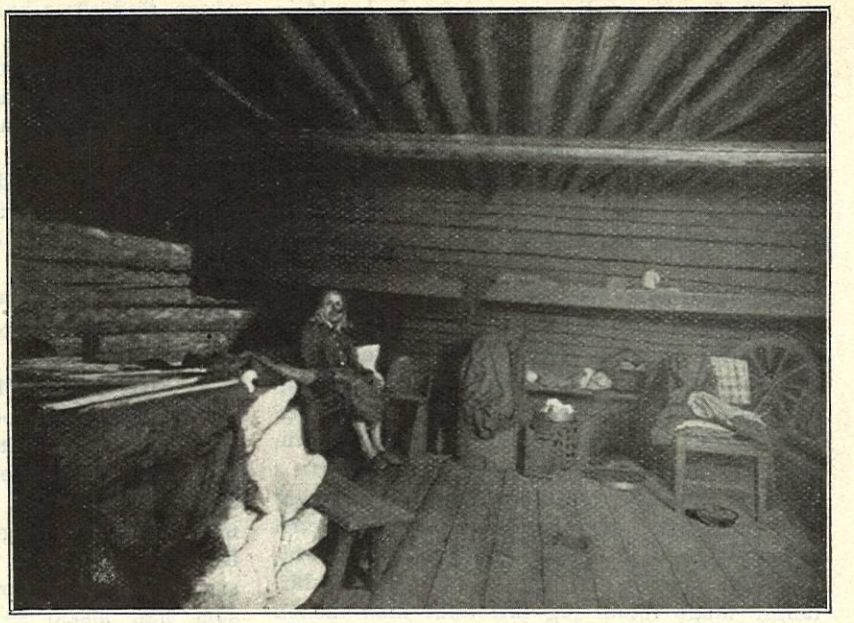

A. Aurelius foto.

DET INRE AF ETT FINSKT PÖRTE.

ärade och kokkunniga läsarinnor sakna kunskap, men hvartill jag framdeles högst gärna skall lämna recept, om så önskas. Detta sitt enkla uppehälle förtjäna Päger och hans Lätta med olika slags handarbeten, såsom med tillverkning af näfverkontar och näfverskor, spömjärdar, ostkärl och tjära. Men de lifnära sig äfven med ett annat, numera mindre väl ansedt näringsfång, nämligen trolldom. Här och där i bygderna finnes folk, som ännu tro på trolldom, och af sådana bli Päger och hans väna vif ofta anlitade mot en frikostig betalning.

På min etnografiska färd genom finnskogarne besökte jag Pägers stuga, i tanke att där få göra några anteckningar rörande folktron. Med Päger

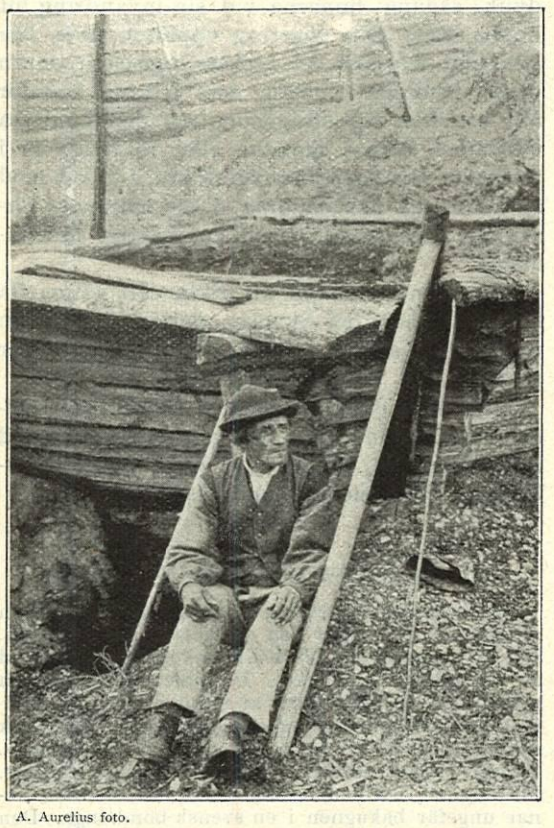

A. Aurelius foto.

PÄGER VID SIN TJÄRGRAF.

och Lätta, såsom med alla gamla vidskepliga människor, får man i det afseendet lof att fara varligt. Ty de äro misstänksamma.

Mor Britta var för tillfället sysselsatt med att fläta ostkärl.

»Goddag!» sa ja.

»Gussin!» sa ho.

»Hur står det till?» sa ja.

»Åh jo,» sa Britta, »tä ä nûck prå. Men tä ä som ti int skull vill betål stort för ystkäla. Fôr i våla prukt en allt å få en rekstaler å tjugefir skälling å en stor sup på köp. Men nu får jag int mer än lit mjöl i putten å uvett åt på te. Men om ja viell, nûck skull ja kunn stäell, se pôtten geng tur käla.»

»Skulle ni kunna trolla, så att botten ginge ur dem?» sade jag.

»Åh ja, sôppass kan ja fell,» sa Britta.

Jag önskade, att hon skulle lära mig bönen. Men hon svarade icke.

»Ja, det är konstiga tider,» sa jag.

»Tä ska Ku veet,» sa ho.

»Det är så mycket skolor, och barnen få lära sig allting, men månne de bli något bättre?» sporde jag.

»Fôr i våla trodd di da teminstinga på fan, nu tror ti hvarsken på Ku eller fan,» sa ho.

»Det är just det ledsamma,» sa jag. »De tro icke ens på andemakter. Och dock har mor berättat, att hon sett både troll och spöken. Månne det icke verkligen finns sådana?»

»Jo, finns spöken,» sa Britta, »se vesst som ja gör ystkäl.» Hon fortsatte: »Ja kommer fell ihûg, när ja va litta i Matlöpen, ta feck ja se, att tä klyst å klyst se plankt pårt mä lann i vatt'n, å ja geck tit å ta va tä en selkrok ta'r, å ja feck tak i tenna selkroken å trog å trog, för ja skull frest å tra'n åt mä, men ta pörj tä å tra mäg uttet i stäell, se ja lött å schläppe'n. Ta ropp ja te fabbrorn, som stogg åppå jâel å klyet, att han skull komm å hjälp mä å tra åpp tenna selkroken, som va tär pårt mä lann. 'Tu ska akt tä, tu', sa fabbrorn, 'för tä ä intnô ann änn sjöråa, som vill tra tä i', sa'n. Men när ja ta teett åt vatt'n, se va allt selkroken påert å ja sogge'n allri mer.»

Mor Britta var nu i gång, och jag fick veta så många historier jag ville.

Ute vid sin tjärgraf stod gubben Päger och brände tjära. Jag gick till honom. Under det vi språkade, kom jag att gå tvärs öfver tjärgrafven.

»Nej, nej,» ropade han, »lätt åt tä tär, ska tu skämma tjärpränninga för mä!»

Jag förstod genast, att jag försyndat mig, och steg därför ned från tjärgrafven.

Sådana äro dessa gamle, fulla af skrock och vidskepliga föreställningar. Men de äro i alla fall ett hederligt och samhällsfredligt folk, som håller fast vid sina vanor och som icke vet af eller bryr sig om några andra bekvämligheter än dem, deras mörka, nedrökade pörte erbjuder.

Såväl Päger som hans hustru förstå finska språket, hvilket de understundom använda sins emellan i dagligt tal, och då de utsäga sina trollformler, hvilka skola vara mera verksamma på finska, än när de utsägas på svenska.

Till sitt yttre är Päger af medellängd med en stark kroppsbyggnad. Han har en mörkt smutsig, nästan mongolisk hy, skarpt tecknade fåror i sitt ansikte och stenhårda drag, hvilka sällan upplifvas af ett leende. Hela hans utseende bär andebesvärjarens respekt och prägel; och många äro de, som af fruktan vika undan för honom. Säkerligen är det detta mörka utseende och detta hemlighetsfulla allvar, som skänkt honom, som så många af hans finska anförvanter, namn och rykte för skicklighet i svartkonst.

Hans hustru Britta är mycket liten till växten. Hon har listiga, grå ögon, antikt utseende och antikt sätt, ägnade att väcka fornforskarens intresse. Sinsemellan draga de väl öfverens och hjälpa hvarandra troget i samtliga nämnda näringsfång.

De höra till dem, som på grund af litterär okunnighet äro nog lyckliga att ej känna förtret och sorg öfver sina aflägsna släktingars betryckta ställning där borta på andra sidan Bottenhafvet.

*

»KLAKEN».

Högt upp bland Värmlands fjäll och skogar,
där Suomis söner byggt och bo,
finns det ett folk, som ärligt knogar,
fast gyllne skördar där ej gro.

Vi känna det. Men nu till saken!
Där fotar kring från gård till gård
en ökänd man, som heter Klaken:
den finska rasens minnesvård.

A. Aurelius foto.

»KLAKEN».

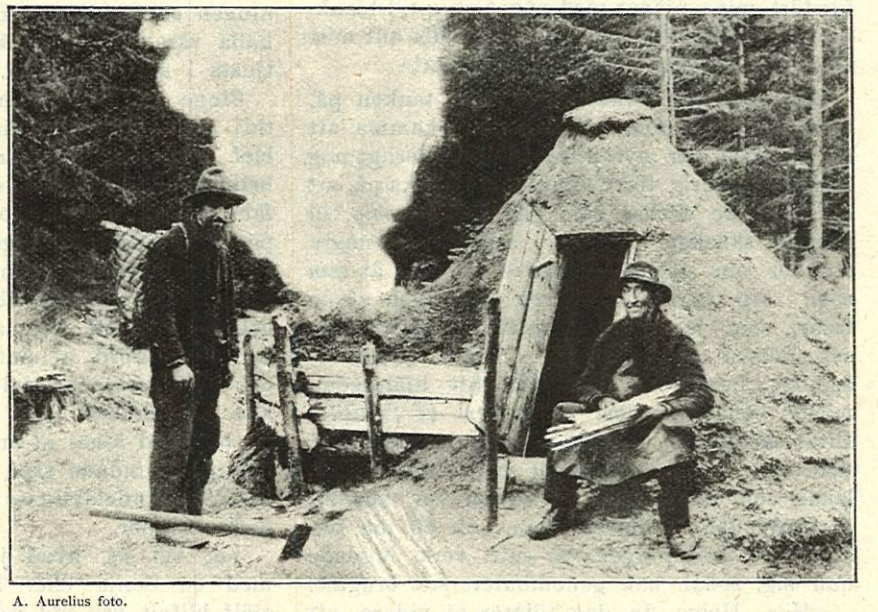

A. Aurelius foto.

SKOGSKOJA I VÄRMLANDS FINNBYGD.

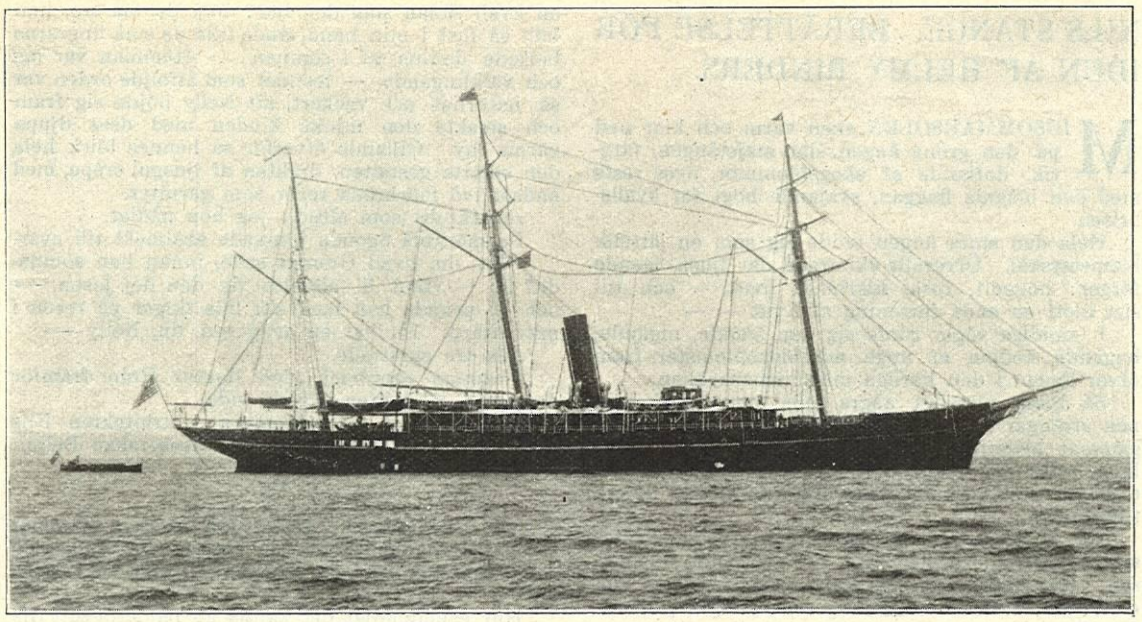

MR H. GOULDS LUSTJAKT NIAGARA.

Det käns, hvar han belåten vankar
i sina gamla, nötta spår,
försänkt i underliga tankar,
en fläkt ifrån förgångna år.

Se där en ärans finnskogsgubbe,
väl icke skön, men frisk ändå:
en gammal kärnfrisk furustubbe
med alg och laf och mossa på.

Man känner väl, ehvar han knogar,
till gubben där med käpp och säck,
till stubben ibland Värmlands skogar,
den ökända från Kocklabäck.

De tälja oss om gamla tider
hans gång, hans kläder och hans tal.
Och hvart han går, han löje sprider —
ett sjuttiårigt original.

På Klakens lott föll mycket litet.
Men han är därmed nöjd, min vän,
ty hvad som blir af andra slitet,
förnöjd han sliter om igen.

Så visst det gällt en dust med ödet,
vann segern denne patriark.
Han svälter ej, ty uti brödet
han lärt att blanda hälften bark.

För lefnadslust blir ej i knipa
en man af Klakens sans och blod.
Han tar helt enkelt upp sin pipa
och lifvar så sitt sjunkna mod.

I vida nejder går en sägen,
att han kan spå som ingen ann'.
Jag själf stod en gång helt förlägen
vid svaret ifrån denne man.

Det var den gång, jag näsvist sporde,
om hvad som närmast skulle ske.
Han tyckte då, jag veta borde,
att det fick jag i morgon se.

Och när jag sporde, hvad han kväder
om vädret, svarte han så här:
»Blir ej i morgon upphållsväder,
så blir det säkert ruskavär.»

Om ock han har ett sätt som ingen
och tänker såsom ingen tänkt
och ser med egen syn på tingen,
så blir det gärna efterskänkt.

Ty hvar man vet, han vandrar redligt,
och icke är det ondt uti,
att alltemellan helt beskedligt
han öfvar litet trolleri.

Se Klaken med de tunga fjäten,
se där en son af Suomiland,
som går sin egen väg i tåten
för alla, som ej ha ett grand!

Hur mycket ha ej vi att lära,
som öfvergifva hopp och tro,
när utan svårmod han kan bära
sin näfversäck och becksömssko.

NILS KEYLAND.

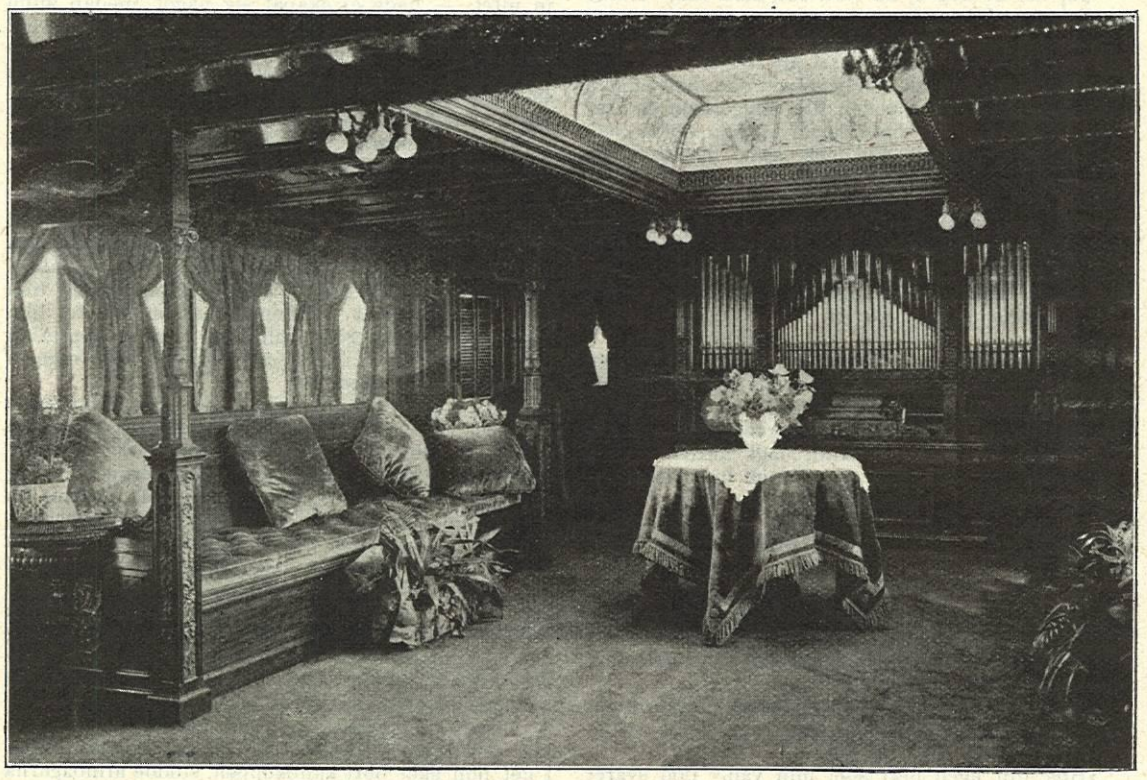

MOTTAGNINGSSALONGEN PÅ NIAGARA.

VÅRA ILLUSTRATIONER.

ETT FLYTANDE MILLIONPALATS PÅ STOCKHOLMS STRÖM. Under sistförflutna veckan hade stockholmarne tillfälle att se en af de dyrbaraste och vackraste lustfartyg, som någonsin gungat i svenskt farvatten, ankra framför Söders terrasser. Det var den amerikanska ångjakten »Niagara», tillhörande mr Howard Gould, en son till den ryktbare järnvägskungen Jay Gould.

Fartyget, som kostat den nätta summan af 2 millioner kronor, är riggadt som bark, har 6 vattentäta skott af stål, en ångmaskin med 2,100 hästkrafter och 75 mans besättning.

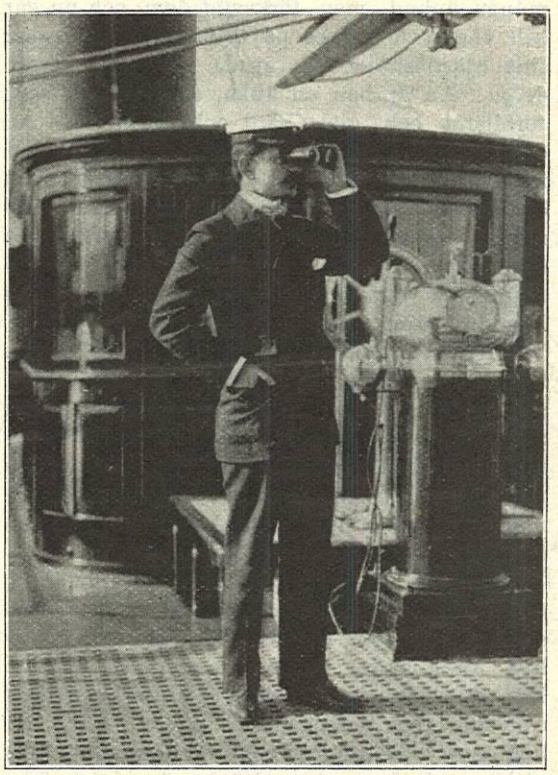

MR HOWARD GOULD OMBORD PÅ NIAGARA.

Inredningen af detta simmande palats är den luxuösaste en med smak utrustad penningfurste gärna kan åstadkomma. Matsal, salonger, sällskapsrum, sängkamrar, toalett- och badrum — öfverallt möta dyrbara trädslag, yppiga draperier af siden och sammet i de utsöktaste färger, venetianska spegelytor, härliga gobeliner samt präktiga guld- och silfverpjeser.

Genom vänligt tillmötesgående af mr Gould är Idun i tillfälle att i sitt dagsnummer meddela trenne afbildningar från den unika jakten, nämligen en af fartygets yttre, en af mottagnings- eller musiksalongen, hvilken, belägen i den långa öfverbyggnaden å däck, är 16 fot bred och 32 fot lång samt försedd med 2 skylight med konstnärliga glasmålningar, ett stort orkestrion och möblemang med mörkgrön silkesplysch, samt slutligen en af kommandobryggan, där mr Fould själf synes stå, riktande sin kikare utåt farleden.

Utom ägaren och hans unga maka utgöras jaktens passagerare af fyra amerikanska vänner till det unga paret.

SKANDINAVIENS ERKÄNDT FÖRNÄMSTA MODEBLAD ÄR IDUNS MODETIDNING, som för helt år kostar endast *5 kr. för planschupplagan, 3 kr. för den vanliga upplagan.* Prenumerera på prof från det nya kvartalet!

»FRU AFUNDSJUK».

MÄNNISKORNA skulle kunna vara betydligt mycket lyckligare, om de blott lämnade hvarandra litet mera i fred och om de ville offra lika mycken tid åt sina egna, som de nu offra åt andras angelägenheter. Hvarken den, som onödigtvis lägger sig uti andras affärer, eller den, som blir utsatt för den opåkallade inblandningen, torde därutaf ha någon egentlig nytta, utan tvärtom. Ni känner väl »fru Afundsjuk», hon som alltid är på jakt efter nya offer för sin verksamhetsifver? Hon kan icke lefva, om hon ej får förbittra andras lif med varningar, råd, pikar och giftigheter, och hon inbillar sig och andra, att hon handlar i de goda sedernas intresse. Åtminstone tar hon sig en ton, som om så skulle vara förhållandet.

»Fru Afundsjuk» uppträder i alla skepnader och inom alla åldrar. Sällsyntast är hon kanske dock ibland de unga, som ännu ej upphört att hoppas på en egen full lefnadslycka.

Ibland är hon en f. d. skönhet, som haft många anbud, men förkastat dem, och nu går och väntar förgäfves på tillfälle att få försona sina hjärtlösheter och uttala ett lyckliggörande *ja*. Än är hon en änka, som verklig sorg förbittrat och gjort hård och känslolös. Än en ensam, som vet, att hennes uppgift förfelats. Mången gång kan det också vara en till det yttre lycklig ung fru, som missräknat sig och finner sina väninnors lycka öfverstiga hennes egen. Med ett ord, fru Afundsjuk har många ansikten, och mycket kan det vara, som gjort henne till den hon är.

Emellertid, sådan hon nu är, så är hon och förblir en skräck för alla unga älskande par, som komma i hennes närhet. Hvilka floder af tårar hade ej badat vackra ögon för hennes skull, hvilken mängd af ledsamheter och uppträden har icke hon ställt till, denna grymma »sedernas väktarinna». Man skulle kunna framdraga tusentals exempel.

Inom den äktenskapliga hamnen öppnar sig dock det intressantaste fältet för hennes verksamhet. Hon känner sina bekantas äktenskapliga förhållanden bättre än de göra själfva. Där de i sin stora oskuld och hjärtas enfald tro sig lefva lyckliga, där vet hon berätta om mannens kallsinnighet och den beklagansvärda makans af tårar genomdränkta örngåttskudde. Och som hon brinner af begär att få ställa allt »till rätta», slutar hon ej, förr än hon bragt allt ordentligt på tok, såvida hon får regera efter sin vilja.

Det gagnar till intet att försöka taga henne ur hennes villfarelse, ty hon har den uppfattningen om männen, att de alltid bedraga sina stackars hustrur, och den, som icke har gjort det, han *kommer* att göra det. Och om hustrurna, isynnerhet de, som äro unga och se bra ut, att de äro mycket oförståndiga och okunniga i sina förehafvanden.

På så kallade kafferep trifs fru Afundsjuk utomordentligt bra, ty där skall nu dryftas, huru fru X. sköter om sitt nya hem från vinden ned till källaren, huru utstyrdt elegant fru Y. är, och hur det är möjligt, att herrskapet Z:s debet och kredit kunna gå ihop. Och först och sist om »jungfrurna», som det nu för tiden så modernt blifvit. Ty de äro ej många, som svara som en grefvinna i min födelsestad gjorde, då fruarna på ett kafferep började att tala om sina jungfrur. »Då jag går på kafferep,» sade hon, »lämnar jag mina jungfrur hemma. Så skulle ni också göra, mina vänner!»

ALMA B—G.

NILS STANGE. BERÄTTELSE FÖR IDUN AF HELMY RINDERS.

MIDSOMMARSOLEN sken varm och klar ned på den gröna ängen, där majstången, färgrik, doftande af skogsblommor, nyss rests med den blågula flaggan, svajande högt för kvällsbrisen.

Hela den stora ängen tedde sig som en jättelik blomsterskål. Öfverallt skimrade där ljusa, leende färger: höggult, rosa, klarblått, hvitt, — och till sist blott en enda förtoning af hvitt — —

I smidiga vågor rörde sig den leende, nigande, bugande kedjan af unga människoblomster fram öfver ängen i den härliga midsommarkvällen.

Så ljuda plötsligt några gälla toner: spelemannen strängar sin lyra och bjuder upp till dans, till gammal hederlig svensk hambopolska. Ögonblickligen spränges kedjan, och nu hvirfla där om par efter par, — med de ljusa färgerna smälta mörka tillsamman.

Vid ängskanten stå soffor och stolar, och där sjunka mammorna ned efter den tröttande ringdansen. Här diskuteras ock ganska flitigt dagens »on dit», på det hela dock tämligen oskyldigt, ty Fågelås' lilla badort är ett lyckligt samhälle: dit tränga blott sällan afundsamhetens och skvallrets småsinta tungor. Här finnas två skarpt skilda kotterier: det ena har kommit uteslutande för att roa sig och njuta ett sorgfritt friluftslif, och det göra de med besked, de låta ej några små fläckar förmörka horisonten. Det andra består uteslutande af dem, som vilja sköta sin hälsa, och de göra det också »med besked», ledda af doktor Holms starka, i all sin godhet respektingifvande hand.

Nu tystnar musiken — med ett skickligt utbragt »halt på stället» stå de nu där par om par, orörligt stilla, blickarna höjas mot gruppen på berget därofvan, där cameran väntar. Så ljuder det: ett, tu, tre och hela den liffulla taflan är fäst på plåten.

Förfriskningar serveras därborta under syrenernas löfverk, dit samlas all ungdomen under skämt och glam, det drickes och skålas af hjärtans lust, ty nu är det brådt, snart börjar dansen ånyo, och kvällen är blott alltför kort...

Litet afsides på den smala stigen går doktor Holm upp och ned i lifligt samtal med en nykommen patient. Blott några dagar har han ännu gästat Fågelås, han är en främling för alla, och han undviker litet skyggt allt närmande. Lång, mörk och till ytterlighet mager, med något kufvadt, svårmodigt i blicken, som dock stundom lyser upp i ett intelligent, vaket leende — med hållningen litet framåtlutad gör han intryck af vetenskapsmannen, som alltför träget böjt sig öfver arbetsbordet.

»Hvem är det din man talar vid, Nelly lilla?» frågade änkeprofessorskan Beijer i halfhög ton, vänd mot unga doktorinnan Holm, som ett ögonblick slagit sig ned vid hennes sida.

»Det är med arkitekten Stange, tant vet — honom, som vi ha väntat ett par veckor, men han kom inte förrän i måndags. Han har varit så gränslöst sjuk, kära tant, bara af öfveransträngning —»

»Ja, det är nog ej så *bara* det, kära vän,» afbröt fru Beijer mildt.

»Nej, nej, det vet jag nog, och det menar jag inte heller — jag menar bara, att det är förfärligt, när en stor och stark och begåfvad man helt enkelt knäckes —» här gjorde den lilla lifliga frun en illustrerande åtbörd — »bara därför att han slösat med sina krafter, arbetat dag och natt, när det har gällt —»

Hon hämtade djupt efter andan.

»Nå, men hoppas din man, att han blir bättre *här* då?» Fru Beijer lade en liten omedveten tonvikt vid ordet »här» och kastade en hastig blick på den glada skaran, som menade hon, att detta väl ej vore rätta stället för en så allvarlig konvalescens.

»Ja, kära tant, professor X. i Stockholm har skickat honom hit, — ej precis till Fågelås endast, utan i synnerhet till Evald, hvilken ju har lyckats många gånger förr med svåra nervösa fall och dylikt. Professorn har särskildt lagt arkitekten på hjärtat att lyda Evald, och Evald brinner af intresse att få börja régimen med honom. — Det är en sådan framstående man, tant, — det är gränslöst synd, säg?» Rösten uttryckte djupaste medlidande.

»Jo, visst är det så, kära Nelly,» genmälde hennes moderliga vän deltagande, »nog har jag flere gånger i tidningarna sett hans namn och hört, att han fått pris vid täflingar, men jag har aldrig förr sett honom —»

»Se, där kommer Aina,» utbrust doktorinnan lifligt och skyndade bereda plats bredvid sig. »Kom hit, *hvar* har du dröjt så länge?»

»Hos din egen herr son, min vän,» ljöd svaret gladt och melodiskt. »Tror du han kunde finna sig i att somna ensam utan mamma eller tant Aina en kväll sådan som den här? Nej, du må tro, han höll så fast i min hand, ända tills de små fingrarna började domna af i sömnen...» Stämman var låg och välklingande, — leendet som åtföljde orden var så naturligt och vackert, att Nelly böjde sig fram och smekte den mjuka kinden med dess djupa varma hy. Gillande öfverfor så hennes blick hela den smärta gestalten, dräkten af ljusgul crêpe, med endast två mörkröda rosor som garnityr.

»Smakfullt som alltid,» log hon nådigt.

De mörkblå ögonen blinkade skälmskt till svar.

»Vet du, hvad Gunnar sade, innan han somnade? Jo — »tant ä' alldeles lik den dej josen —» och så pekade han med sitt lilla finger på rosen i mitt skärp. Du har en artig son, du, Nelly —»

Alla tre skrattade.

I samma ögonblick stod doktor Holm framför dem med arkitekten vid sin sida.

»Får jag lof att presentera — arkitekten Nils Stange — våra goda vänner, professorskan Beijer, fröken Aina Beijer.»

*

Uppe i talldungen mellan två knotiga stammar är en hängmatta spänd; här hvilar Nils Stange, då solen bränner het och barrträden sprida sin ljufliga doft.

Hur egendomligt det känns att på detta sätt tillbringa sina dagar! — I början greps han af sådan trötthet, att ögonlocken slöto sig ofrivilligt, och han slumrade så i timtal i den tysta, doftande skogssluttningen. — Men under den sista tiden har han ej kunnat sofva, — han ligger stilla och ser med vidöppna ögon genom de yfviga kronorna upp mot den strålande himmelen.

Under sådana stunder glider hans förflutna lif förbi honom, och han upphör aldrig att förundra sig öfver, hur det är möjligt, att han — Nils Stange — kan uthärda en tillvaro sådan som denna, lika vidt skild från hans forna, sjudande arbetsifver som natten från dagen.

Ibland kan han då också grubbla öfver, hvarför just han skulle äga denna brinnande åtrå att hinna framåt, att ständigt skapa något nytt, att längta hän till nya, större verk — — Hvarför hade aldrig han — likt så många andra — räknat hvilodagarne och suckat efter friheten, efter att njuta lifvets mångahanda fröjdeämnen? Han frågar förgäfves — något svar väntar honom ej annat än det, som han förnimmer doldt i sitt inre: »jag måste handla så, emedan *min natur* fordrar det!» Nåväl, — men när nu hans natur en gång är sådan, att den fordrar handling, verksamhet, — hur skall den då förlika sig med den framtid, som utan tvifvel väntar honom? Han vrider sig som i en mara under denna tankegång.

Hvad vore lifvet, beröfvadt allt detta som hittills utgjort hela dess innehåll? Intet att se fram till, intet att önska annat än det, att hans tid snart vore tilländalupen — — —

Mor och syster — de hade båda gått bort för längesedan. Vänner? det ägde han nog, men de hade alla hvar sitt intresse, och hvad förmå väl vänner väcka till lif i själs- och kroppsstrider sådana som hans? Ett eget hem — ja, det *kunde* ha varit en hvilopunkt, en lugn hamn, men nu ägde han ju intet, — hade ej skapat sig något, medan ännu tid var. Hvad band honom väl mer vid lifvet? Plikten endast, — plikten att lefva lifvet ut — —

Och ånyo genombäfvas han af den gnagande smärtfyllda tanken: »hvad har jag väl hunnit, jämfördt med hvad jag *velat* hinna —? hur litet spår — snart utplånadt — är det icke, som jag lämnar efter mig — — —»

*

»Vi *måste* rycka upp honom ur hans apati, det är absolut nödvändigt,» utbrast med kraftfull stämma doktor Evald Holm och kastade sig tillbaka i hvilstolen, medan hans blickar pröfvande gledo från hustrun, som satt midt emot honom vid det lilla runda trädgårdsbordet, till den unga fröken Aina Beijer, som för tillfället utgjorde »tredje man» i doktorns lilla kaffecirkel.

»Vi måste uttänka någon ny plan,» fortsatte doktorn ifrigt och lät röken från den fina havannan glida långsamt och med välbehag genom de halföppna läpparna. »De första tre veckorna hade jag verkligen så godt hopp om honom, han tycktes ha återfått en viss grad af spänstighet och lefnadsmod, och jag började just räkna honom till en af mina mest lofvande patienter — relativt naturligtvis, med hänsyn till hans vid hitkomsten ytterst nedsatta krafter, — tänkte just litet smått skryta med min lyckade kur, då han så här ett, tu, tre spelar mig det sprattet att totalt förlora lusten att lefva. Och *det*,» tillade doktorn med blicken fäst i fjärran, »är på hans stadium det mest betänkliga af allt.»

»Tror du kanske, att han tröttnat på vår lilla vrå af världen?» frågade doktorinnan eftertänksamt, i det hon sköt bort kaffekoppen, stödde armbågarna mot bordet och lifligt intresserad lutade sig fram mot mannen. »Du skall veta det här är ju bara

Bland nu befintliga Cacaosorter intages säkert förnämsta platsen af HULTMANS CACAO Guldmedalj vid 1897 års Konst- och Industriutställning i Stockholm

en liten afkrok af världen, och han, som lefvat så midt uppe i det verksamma lifvet —»

»Ja, det kan nog hända, — men han trifdes ju så godt den första tiden — Det var hvila och lugn för de öfverretade nerverna, han behöfde! Det har han fått, men det hjälper ändå inte. Det är något, han grubblar öfver, något, som han bär inom sig och ej vill yppa för mig, något — sålunda — som jag har svårt att kunna bota...»

Doktorn mätte verandan med långa steg. Plötsligt stannade han midt framför Aina Beijer, som tyst åhört doktorns utlåtande.

»Det är missmodigt att vara läkare, vet fröken,» utbrast han med en impulsiv kastning på hufvudet. »Man *vill* så oändligt mycket, man hoppas så mycket, och så får man till sist kanske blott stå och se på, hur ett enda litet sandkorn stänger vår väg, en enda vindfläkt kullkastar alla våra beräkningar.»

»Och ändå är ert kall det härligaste jag vet,» genmälde Aina med en djup blick, »ni bringar tröst och glädje, där andra förmå intet — den sidan af saken få vi ej glömma, doktor Holm. Att vi sedan alla äro besudlade med jordestoftet, att vingarna äro klippta och ej kunna bära oss så långt, som tankarna och önskningarna nå — det måste tyvärr vi dödliga böja oss inför. Nej, misströsta inte, doktor Holm, ni läkare äro ändå så lyckliga: ni få råda och hjälpa, där vi endast famla — eller kanske tvingas att tiga, att med sveda i hjärtat låtsa ett leende, där vi helst fällde en tår —» Rösten darrade...

»Ni har så innerligen rätt, fröken Aina, det var fult af mig att klaga, och tro mig — det är ej ofta det sker. Egentligen endast när jag som nu står inför en gåta, hvilken jag oändligt gärna ville lösa.» — Han stannade tankfullt — — Plötsligt gled ett leende öfver hans ansikte, han drog en stol fram till sin hustrus sida, slog armen om henne och hviskade halfhögt, så att ljudet ej skulle tränga utanför verandan:

»Vet ni, hvad vi skola göra? Vi tre skola sluta ett högtidligt förbund till förmån för vår gemensamma vän, arkitekten Nils Stange; vårt syfte skall vara att vänskapsfullt vaka öfver honom, upplifva honom och söka återkalla honom till det verksamma lif han för en tid lämnat, men som väntar honom när som helst, han har krafter nog att träda in uti det ånyo. Jag skall som hittills noga vaka öfver, att han följer mina föreskrifter, och dessutom ägna honom all den omsorg han behöfver för sitt materiella väl. Du, Nelly, och fröken Aina — ni få på ert ansvar vården af hans andliga välfärd! Ni måste upplifva honom, förströ honom, samspråka med honom, med ett ord visa honom den vänlighet goda, finkänsliga kvinnor så väl förstå att inlägga i sitt görande och låtande — — Vår lösen skall vara: »godt hopp!» och så gäller det blott att raskt gå framåt. Eller hur? Gillas ej mitt förslag?» Han klappade sin hustru lätt på kinden, som vore han viss om hennes svar, men ej så om Ainas, ty på henne riktade han en frågande blick; egentligen visste han ej, om han just i det fallet vågade påräkna hennes annars så tjänstvilliga hjälp.

Hon dröjde nu ock något med svaret. Till slut kom det tvekande: »Hvarför ej någon annan kraftigare medlem i förbundet än jag? Nog vill jag gärna hjälpa, men —»

»Inga »men», fröken Aina! Ni är nödvändig för min plan; med er brukade han ju resonnera, så att det var en lust och fröjd att höra därpå.»

»Ja, det var då, det — förut innan han blef så nedstämd. Nu talar han så sällan till mig —» de talande ögonen blefvo en nyans mörkare.

»Friskt mod, Aina,» inföll doktorinnan lifligt, »enighet ger styrka, och jag hoppas det bästa för vår framgång.»

»Det dricka vi en skål för,» utropade doktorn. »Ett godt glas vin, det är just hvad vi behöfva, fröken Beijer, — sanningen att säga är jag ej riktigt belåten med er heller.»

»Såå, ni tänker kanske bilda ett förbund för att förbättra mig också,» genmälde Aina med ett melodiskt skratt. »Kanske att ni redan har valt styrelsen, utlyst sammanträde, o. s. v.?»

»Ja, ja, akta er, fröken Aina, att jag ej talar om för er, hvem jag då skulle invälja till ständig ledamot i det förbundet. Retas inte med mig, tänk, om jag släpper ut alla trumf jag har på hand — då blir ni bet — jo, jo, men, fröken.» Han kastade ånyo hufvudet tillbaka för att få den ostyriga locken ur pannan. Det låg något pojkaktigt skälmskt i de glittrande blå ögonen, när de nu hvilade på Aina. Hon mötte hans blick, först med ett halft skrämdt, förstulet ögonkast, sedan med ett ljusnande leende...

(Forts.)

TILL VÅR ÄRADE LÄSEKRETS rikta vi en vördsam uppmaning att ihågkomma Idun med insändande af fotografier och teckningar, som kunna vara af intresse för vår illustrationsafdelning. Alla hafda kostnader ersätta vi naturligtvis tacksammast.

HYLIN & Cos
FABRIKSAKTIEBOLAG
KONGL. HOFLEVERANTÖR.
UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:
VIOL, HYACINTHE, HELIOTROPE, SYRÉN M. FL.
THEA-ROS-PARFYM M. FL.
prisbelönta vid 1897 års utställning med
GULDMEDALJ
Försäljes i våra butiker
8 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16.
A. T. 6469. A. T. 2497.
samt hos alla finare parfymhandlare i riket.

UR NOTISBOKEN

MIRZA RIZA KHAN, »FREDEN» OCH »KVINNAN». Mirza Riza Khan, persiske ministern vid svensk-norska och ryska hofven, var äfven som bekant Persiens representant vid den nyss afslutade fredskonferensen i Haag.

En af de delegerades fruar hade sändt till honom en solfjäder med bön, att han skulle därpå skrifva några verser på persiska öfver freden. Mirza Riza Khan måste begränsa sig till endast några rader, emedan det på den lilla solfjädern endast fanns föga utrymme. Hans dikt blef en fin artighet för kvinnan och lyder i svensk dräkt sålunda:

För konferensen här jag högt förklara må:
Den enda väg, som är att finna
för att den sanna *freden* nå,
den måste sökas hos en *kvinna*.
Ty kvinnan är det som oss ned
i lidelsernas strider tvingar,
och kvinnan som oss gifver *fred*
och själen ljusa vingar — — —.

Silfver
för bosättning
i största urval, till billigaste pris hos
K. ANDERSON,
Hofjuvelerare,
1 Jakobstorg 1.

Schweizer-Siden
är det bästa!

Begär profver på våra nyheter i svart, hvitt eller kulört från 55 öre till 15 kr. pr meter.

Specialitet: **Nyaste sidentyger för sällskaps-, bal- och promenadtoaletter** samt till blusar och foder.

De utvalda sidentygerna sändas till Sverige endast **direkt till privatpersoner tull- och fraktfritt** till hemmet.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz).
Sidentygs-Export. (C)

FAMILJEMEDDELANDEN.

(Pris för födelse-, förlofnings- och vigselannonser kr. 1: 50; dödsannonser kr. 5: —.)

FÖDD.

En **dotter**.
Stockholm den 6 augusti 1899.
ALMA EHRNGREN, OTTO EHRNGREN.
född Kolmodin.

Tandläkare TOM von HALL.
— 15 Stureplan 15. —
Hvard. 10—2, 5—6. Helgd. 10—12.
Allm. Telefon 5848.

Tandläkare **Sjöquist**
Drottninggatan 68, Stockholm.

TANDLÄKARE
G. G:son Hård af Segerstad,
Alma Hård af Segerstad.
Birger Jarlsgatan 13, 1 tr.
Rikstel. 2048. Allm. tel. 8646.

Tandläkare Wibom,
Östermalmstorg 1.
Mottagningstid 10—12, 6—7. (S.T.A.60178)

Tandläkare G. W. Widfond
Drottningg. 74. — Rikstel. 2754
OBS.! Garanti för hållbarhet.

Till Direktör C. H. Liedbecks
institut för
Sjukgymnastik o. Massage
antagas fortfarande elever, damer och herrar i skilda kurser.
Undervisning i anatomi, fysiologi och sjukdomslära meddelas af läkare och medicine amanuenser.
Fullständig undervisning i elektriska och den nya lätt- och tystgående dubbelaxlade handvibratorns användning för sjuka.
Kapten W. Åmans symaskinskoppling till Direktör C. H. Liedbecks vibrator säljes äfven vid C. H. Liedbecks institut. Rikstel. 4165. Allm. Tel. 8087.

Kurs i
Sjukgymnastik och Massage
gifves af **medicine kandidat A. Kjellberg,** legit. sjukgymnast. Prospekt på begäran. Adr: Stockholm, Mästersamuelsg. 64. Allm. tel. 667. (S. T. A. 61910)

Kurs i Sjukgymnastik och Massage
från 15 Okt. 1899 till Maj 1900.
Upplysningar och prospekt erhållas genom
Doktor O. Wide, Stockholm.

I Sjukgymnastik och Massage
börjar ny lärokurs den 1 nästk. okt. Prospekt gratis. **Professor G. A. Unman,**
Stockholm, *Biblioteksgatan 11.*

Våla-Stolar.
Undertecknad får för den ärade allmänheten rekommendera sina välgjorda arbeten af alla sorters **Stolar,** såsom **sals-, förmaks-, pinn- & gungstolar** samt **sals-, serverings-** och **nattduksbord** m. m. Beställningar utföras skyndsamt och till billigaste priser. Illustrerad priskurant sändes, då enkelt porto bifogas.
Postadress:
J. LINDHOLM,
Öster-Våla.

Liktornslösningsmedel.
Detta utmärkta medel, hvarigenom de svåraste liktornar inom trenne dagar upplösas och borttagas, försäljes à 1 kr. pr sats i Stockholm **endast hos C. F. Dufva, Drottninggatan 41.** Till landsorten franko mot 1 kr. 20 öre i 10-öres frim. af M. Malmström, Upsala. Se utförlig annons jämte läkareintyg i Idun för den 20 maj.

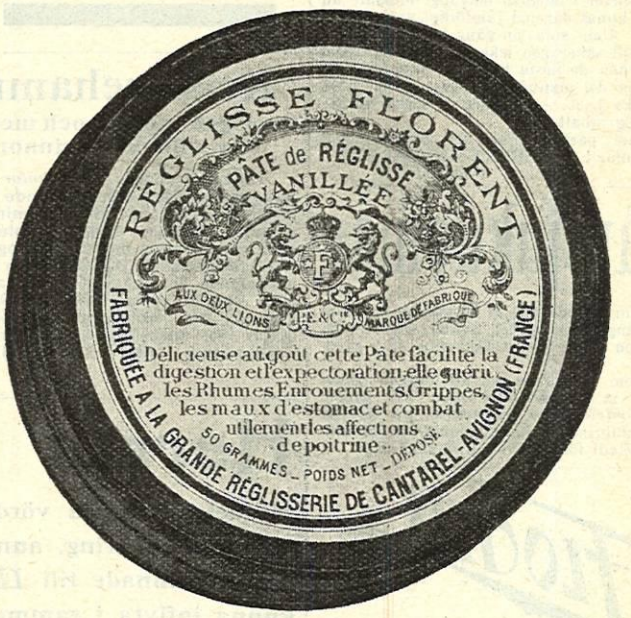

Pâte vanillée	à 40 öre
Pâte à la violette	à 35 öre
Pâte à l'anis	à 35 öre
Pastilles à l'anis	à 30 öre
Pastilles à la menthe	à 30 öre

Utmärkt lösande, välsmakande medel vid hosta, heshet och katarr.
Pâte à l'anis särskildt lösande för magen.
Hos alla handlande och på de flesta apotek.

Husmödrar! Spara

är lösen för hvarje husmoder med en begränsad hushållspenning!

Huru göra en verkligt stor besparing? Jo, använden i Edra hushåll **Pellerins Margarin, Göteborg**, som är *bäst, drygast* och *billigast!*

De, som sätta värde

på en angenäm bostad, böra för billigt pris tapetsera väggarne med enfärgadt tapetpapper. Profkarta med flera fina färgnyanser erhålles mot 10 öres porto hos CARL STENBERG, *Norrköping*. Rikstelefon. (234)

Ett hem

med god vård, undervisning i skolämnen och musik, erhåller en 8 à 10 års flicka tillsammans med en jämnårig. Förfrågningar ställas till »Prästfamilj», *Dalarö*, poste restante. (G. 3812)

Använd vid

Lackning af buteljer

Monténs Vaxlack

Finnes hos hrr specerihandlande.

ATT LÄSA TILLSAMMANS med egen dotter för skicklig guvernant (studentska) önskas en 12- à 13 årig kamrat. Vidare meddelar Grefvinnan Wachtmeister, St. Lindås pr Rånnum. (208)

Björnsnäs Hushållsskolas

nya lokal och adress är: Nobynäs, **Frinnaryd**, Doktorinnan Haglund. Ny kurs 1 september. (214)

Hermetiskt slutande Glas- eller Stålplåts-

Konserv-Burkar

till billigaste priser hos

Joseph Leja,

Kongl. Hofleverantör, Stockh.

Prenumerera på 'Idun'

Höstterminen börjar d 1 sept. ☞ Anmäln. dagl.

Prospekt på begäran. Bref besvaras med omgående.

OBS.! Mest erkända Handelsläroverk.

P. Th. Björstedt, Handelsl. o. Kalligraf. *Smålandsg. 31 B, Stockholm.*

Innan Ni nästa gång köper

munvatten eller aseptin pröfva först *Sano* med märket pilen. *Sano* är välsmakande samt blifver i längden betydligt billigare än hvarje annat därmed jämförligt antiseptiskt medel. Den som en gång börjat använda *Sano* vill säkerligen icke göra utbyte. Sano säljes hos de flesta bok- och pappershandlare, en del manufakturaffärer m. fl. Pris pr flaska 1: 25. — Vid köp af minst 25 flaskor hög rabatt.

Ensam partiförsäljare för Skandinavien och Finland ALBERT ANDERSSON, Uddevalla.

Hårsjukdomar

Såsom befodrande af hårväxten utbjudes en mångfald af medel, hvilka, såsom erfarenheten visar, äro overksamma eller skadliga.

Genom sin förmåga att *befria från mjäll* m. fl. *hårsjukdomar* och genom sin *fördelaktiga inverkan på huden* har Salubrin mot hårsjukdomar vunnit alltjämt ökadt förtroende och användning.

Flodin

Fotograf,

Drottninggatan 29 A.

Specialité: Konstnärligt utförda porträtt i kol- eller Pigmenttryck.

Lektyr!

Ett antal äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjuda för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till **Expeditionen af Idun, Stockholm,** erhålles inom Sverige **portofritt:**

Idun 1893 (n:r 1 felas)	2: 25
Idun 1894 (komplett)	2: 25
Idun 1895 (julnumret oberäknadt)	2: 50
Idun 1896 (d:o d:o)	2: 50
Idun 1897 (d:o d:o)	3: —
Idun 1898 (med juln.)	3: 50
Iduns julnummer 1894	0: 20
Iduns julnummer 1898	0: 55
Barngarderoben 1898 (12 n:r)	1: —
Kamraten 1894 (n:r 19 felas)	1: 50
Kamraten 1895 (n:r 7 felas)	1: 50
Kamraten 1897 (n:r 18 felas)	2: —
Kamraten 1898	2: —
Turisten (19 n:r)	1: —

Vid rekvisitionen, som skall åtföljas af likvid, torde noga uppgifvas, **hvilken** af ofvanämnda årgångar som önskas.

Exp. af Idun.

Obs.!

Pärmar till Idun	1: 75
d:o » Iduns romanbibliotek	0: 75
d:o » » hjälpreda	0: 50
d:o » Kamraten	0: 75

KNEIPP Vattenkuranstalten

BORG. Begär prospekt. **NORRKÖPING.**

!!! Agenter sökas !!!

för försäljning af **Elektriska bälten.** Prof, nettopriser och cirkulär sändas *gratis* och *franko*. Adr. Jéan Thonérfelth, Burseryd.

LÄRARINNEELEVER antagas till instundande höstterm i Kindergarten i Stockholm. Förfrågningar ställas till Fr. Signe Åkermark, Härnö, Mariefred.

Undervisning i linnesömnad

börjas åter den 1 september. Karin Egnér, Nybrog. 53, 4 tr. Rikstel. 35 30.

Lifförsäkringsbolaget

Mutual Life

SOLIDT:

Försäkr. fond Kr. 869,000,000
Vinstfond » 165,000,000

POPULÄRT:

Nya försäkringar 1898
Kr. 480,000,000

VINSTGIFVANDE:

Ökning i vinstfonden 1898
Kr. 33,000,000

Mutual Lifes lifförsäkringsbref äro ytterst LIBERALA och lämpa sig utmärkt som säkerhet för borgenärer.

Prospekt och årsberättelse på begäran.

HUFVUDKONTOR FÖR SVERIGE:
STRÖMSBORG, STOCKHOLM.

LARS A. ENEQUIST,
VERKST. DIREKTÖR.

Eleganta visitkort

å

Iduns Kungl. Hofboktryckeri

12 Stora Vattugatan 12.

Skönhet är rikedom, rikedom är makt!

Hår-borttagaren.

Befriar genast från missprydande hår eller skägg. Pris kr. 2: 50 + porto pr ask.

Före begagnandet. **Finnbalsam.** Efter begagnandet.

Bästa medel för borttagande af finnar och bulnader samt att om dagen dölja finnar och röda fläckar Utmärkt för herrar som lida af s. k. rakfinnar. Pris kr. 2 + porto pr flaska.

Crème Charmante.

Utmärkt medel för botande af hudlöshet, brännskador, sårnader, skoskaf samt för att göra spruckna och röda händer hela och hvita. Bör finnas i hvarje hem. Pris kr. 2 + porto pr burk.

Antisud.

Borttager efter några få gångers begagnande hand-. arm- och fotsvett. Pris kr. 2 + porto pr flaska.

Hårfärgningsmedel.

Non plus ultra.

Den som ej vill hafva grått hår eller skägg bör ovillkorligen använda »Non plus ultra», utmärktaste och oskadligaste medel som existerar för erhållandet af en naturlig, varaktig, vacker färg, brun eller svart. Pris kr. 4 pr sats jämte borstar.

Ofvanstående utmärkta preparat, de bästa som finnas, expedieras mot postförskott från ***Tekniska General-Depôten,***
Stockholm, Grefgatan 17.

Försäljes äfven i hvarje välsorterad parfymaffär.

Fräkenpomada

är det **enda absolut säkra medel** att snabbt och utan obehag borttaga **fräknar, lefverfläckar** och **solbränna** samt göra den **fulaste hy hvit och vacker.**

Ofelbar verkan garanteras.

Fräkenpomadan innehåller inga för hyn skadliga beståndsdelar.

Många intyg och tacksamhetsbref från hela Skandinavien.

Pris 3 kr. pr burk. Expedieras emot postförskott eller efterkraf.

Tekniska General-Depôten,
Stockholm,
17 Grefgatan 17.

Sv. Panoptikon

Stockholm.

*** Största sevärdhet. ***

Äkta Ledolin o. Ledolintvål

rekommenderas af flera framstående läkare. *Ledolin:* Erkändt säkert medel mot hudsjukdomar, ekzem, skrofler m. m. samt hals- (difteri), strup-, mag- och tarmkatarrer m. m. *Ledolintvålen:* Neutral, beredd af Ledolin, innehåller de finaste ämnen samt är ytterst välgörande för huden. Säljes i Stockholm och landsorten i de flesta större parfym-, handsk- och speceriaffärer. *Tekn. Fabriken Ledolin, Stockholm.* (S. T. A. 62123)

Te, flere sorter hos **G. ELFVING,** Riddaregatan 11 A.

Fru Sofia Larsson, Jönköping.

"Örtmixtur"

för magsjukdom.

Har rönt exempellös framgång. Flera tusen människor välsigna den. Rekommenderas af läkare och barnmorskor. 6 fl. på en sats kosta 4: 40 pr sats. Sändes på järnväg mot efterkraf, på båtar endast då den är förut betald. Uppgif den sort, som önskas af de tre sorterna. Endast hel sats sändes.

N:r 1. Hellösande för kronisk förstoppning, magkatarr m. m.

N:r 2. Halflösande för magsyra, kolik, gallsten m. m.

N:r 3. Bindande för tarmkatarr, diarré m. m. — Jönköping i januari 1899.

Rikstelefon.

***Sofia Larsson,** Östra Storgatan 63.*
Jönköping.

UTI ETT TREFLIGT och sundt belägen hem på landet vid Västkusten, kan en 9 à 10 års flicka, med skolkunskaper att intagas uti 1:sta klass å Elementarläroverk, erhålla hel inackordering, att tillsammans med husets dotter åtnjuta undervisning af skicklig lärarinna, uti vanliga skolämnen, språk och musik. Svar till »God kamrat», Onsala p. r. (Nord. A. B. 8525)

INACKORDERING

för 2 à 3 flickor kan nu erhållas i en prästgård, belägen i en vacker högländt skogstrakt omkr. 1 mil från Mariestad. Konfirmationsundervisning meddelas äfven om så önskas. Svar till »Kyrkoherde», poste restante. *Mariestad.* (G. 86598)

INACKORDERING.

För en ung f. d. tjänsteman, som tidtals hemfaller åt morfinmissbruk, önskas inackordering i godt hem på landet, hälst i Norra Sverige, hvarest tillsyn kunde egnas honom af stadgad och erfaren man samt någon sysselsättning beredas honom. Svar med uppgift å pris för månad förväntas under adress Förmyndare, Stockholm, Södra postkontoret. (G. 3874)

INACKORDERING.

Ung flicka med fast anställning i Sthlm. önskar till hösten inackordering i vänlig, bildad familj (ej inackorderingställe) där ett godt hem, hemlif och hemtrefnad kunna påräknas, Den, som ej kan erbjuda detta, göre sig ej besvär. Hälst där ungdom och inga eller endast några inackorderingar förut finnas. Eget eller deladt rum. Svar med *fullständiga* upplysningar till »Godt hem» sändes till S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm. (G. 86455)

GOD INACKORDERING

i Stockholm (bälst Östermalm) önskas från medio af sept. af ung skånska, som skall studera sång och musik. Eget piano. Svar med prisuppgift i bref märkt »B. G» Helsingborg p. r. (251)

GODT HEM för flicka, som vill dela rum med en annan fr. ansedt hem. Trefligt tyst rum. Telefon, plats n. b. för velociped. Pris 60 kr. Bergsgatan 18. Stockholm. Fru A. Lindencrona.

Köp alltid radiatorsmör!

IDUNS MODE-TIDNING

300,000 ex. upplaga

har den modejournal, hvaraf en svensk upplaga sedan flere år utgifves under namnet **Iduns Modetidning** och som år för år undantränger alla andra modejournaler. — **Iduns Modetidning** utgifves i **2 upplagor,** båda med 2 n:r i månaden, hvartdera numret innehållande inemot **100 charmanta illustrationer** samt åtföljdt af en **stor dubbelsidig mönsterbilaga.** Med den dyrare upplagan — **planschupplagan** — som kostar **endast 5 kronor** pr år, följa dessutom 1 gg i mån. en **fin-fin kolor. modeplansch** och en förträfflig **handarbetstidning.** Den billigare upplagan utan dessa båda bilagor kostar **blott 3 kronor.** I innehåll och pris, jämförda med hvarandra, står denna modetidning absolut

oupphunnen.

Kristinehamns Praktiska Skola.

Sveriges största och mest mångsidiga, praktiska läroanstalt, för män och kvinnor, börjar i höst sitt 22:dra läsår.

Omfattar följande *Fackskolor:* **Allmänna Skolan, Bokhålleri-Institutet; Rit- och Byggnadsskolan, Förberedande Skolan** för inträde i tekniska läroverk och statens landtbruksinstitut, **Juridiska Seminariet** (det enda i Sverige), **Landtbruksskolan, Slöjdskolan** för kvinnor, **Hushållsskolan** och **Pedagogisk slöjdskola. Språkundervisning** efter erkändt bästa metod. **Stenografi.** Lärare synnerligen väl renommerade för undervisningsskicklighet. Den för hvarje afdelning **själfständiga** undervisningen i för de samma utmärkande ämnen samt verklig valfrihet mellan de olika ämnena gifva vår skola företräde framför andra. Öfver **3,500** elever hafva hittills bevistat skolan. Senaste årets elevantal 200. **Hufvudkurserna** börja 1 Sept., 1 Okt. och 1 Nov. Program och upplysningar mot dubbelt porto. Bref rörande skolan adresseras endast till *Praktiska Skolan, Kristinehamn.* Rikstelefon. **Filial:** Mora Praktiska skola öppnas den 15 Oktober.

Carl Pehrson.

Herrar Annonsörer

meddelas härmed vördsamt, att, på grund af upplagans betydliga stegring, annonser och tillkännagifvanden böra vara inlämnade till *IDUN* senast på måndagen för att kunna inflyta i samma veckas lördagsnummer och senast på torsdagen för att kunna införas i påföljande onsdagsnummer.

Med utmärkt högaktning

Iduns Expedition.

Klara Södra Kyrkogata 16.

Det bästa

rengöringsmedel för kokkärl, bleckkärl och träkärl är **Lagermans Kraft-Skur-Palver**, hvilket finnes hos alla Specerister och Järnhandlare i riket. Ende tillverkare **Kraft-Tvål-Fabriken**, Jönköping.

Inteckningsbolaget.

— Stockholms Inteckning-Garanti-Aktiebolag. —

Hufvudkontor: ***Malmtorgsgatan n:r 1,*** öppet 10—3.

Afdelningskontor: ***Biblioteksgatan n:r 13,*** öppet kl. 1/2 10—3.

Depositionsränta	5 proc.
Upp- och Afskrifningsränta	3 »
Sparkasseräkning (vid Afd.-kont.)	4 1/2 »

På kapitalräkning å 6 mån. uppsägning godtgöres Bankens **högsta depositionsränta** och tillämpas vid inträffande ränteförändring den nya räntesatsen omedelbart utan föregående uppsägning. (S. T. A. 55187).

Bankaktiebolaget

Stockholm—Öfre Norrland,

Drottninggatan 6.

Hushållsräkning 5 %.

Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Tänk på de dina!

Allmänna Pensionsförsäkringsbolaget

tillförsäkrar på fördelaktiga villkor

utmätningsfria pensioner

åt änkor och barn eller andra efterlefvande meddelar dessutom **lifräntе-, kapital-** och **testaments-försäkringar** i olika kombinationer.

OBS.! Äfven **genast** börjande lifräntor.

☞ *All bolagets vinst tillfaller de försäkrade antingen i form af höjda pensioner eller nedsatta försäkringsafgifter*

Hufvudkontor: ***Strömsborg,*** **Stockholm.**

Inackordering

önskas den 1:sta okt. till följd af föräldrahemmets upplösning af en bildad flicka, som samtidigt är villig att gå frun tillhanda. Svar med uppgift å pris m. m. torde uppgifvas under adress »Elisabeth», Hörby Postens red., Hörby. (G. A. M. 50650)

15-ÅRIG FLICKA fr. landet, hvilken vill lära matlagning och finare handarbeten, önskar fortast möjligt inackordering i bildad familj, där dotter (döttrar) finnas. Svar, innehållande nödiga upplysningar och anspråk, insändas till »E. D.», Iduns exp.

Handväfda pappersmattor

För 65 öre pr meter erhålles starka, trefliga, ljusa gångmattor (särdeles passande för sommarvillor) från *Krontorps Gård,* adr. Verml. Björneborg.

Plats-annonserna

återfinnas i innerarket!